

Addendum Refertemodel Samenwerkingsovereenkomst

Adfiz, OvFD en het Verbond van Verzekeraars hebben naar aanleiding van de implementatie van de richtlijn verzekeringsdistributie (Insurance Distribution Directive: hierna IDD) een aantal aanpassingen in aanvulling op het Refertemodel Samenwerkingsovereenkomst (d.d. 23 november 2015). Het betreft hier in het bijzonder aanpassingen met betrekking tot het Europese productontwikkelings- en goedkeuringsproces (PARP). Er is sprake van een rechtstreeks werkende Verordening waarbij het aangrijpingspunt zijn de productontwikkelaar en de verzekeringsdistributeur. In de Verordening is helder aangegeven wie de productontwikkelaar en wie de distributeur is. Nadrukkelijk volgt vervolgens welke bepalingen op de productontwikkelaar en de verzekeringsdistributeur van toepassing zijn.

De Gedelegeerde Verordening [C\(2017\) 6218](#) maakt geen onderscheid tussen distributiekanaal (onafhankelijk advieskanaal, verbonden bemiddelaar, directe kanaal etc.), maar biedt lidstaten nadrukkelijk de mogelijkheid om bij de implementatie rekening te houden met het rechtskader van de respectievelijke distributiekanaal. Dit komt onder andere tot uiting in het de verplichting van productontwikkelaars om te monitoren:

- Preambule 9: *“Daarom ook dienen ze, binnen het kader van het toepasselijke nationale recht betreffende hun verhoudingen met de betrokken verzekeringsdistributeurs, op regelmatige basis te monitoren en te onderzoeken of het verzekeringsproduct wordt gedistribueerd in overeenstemming met de doelstellingen van hun regelingen inzake producttoezicht en -governance en dienen ze, wanneer ze van oordeel zijn dat dit niet het geval is, passende remediërende maatregelen te nemen”*.
- Artikel 8 (4): *“De monitoringactiviteiten zijn redelijk, rekening houdende met de kenmerken en het rechtskader van de respectieve distributiekanaal”*.

In Nederland zijn wij sinds 2013 uiteraard al bekend met PARP. In het Besluit implementatie richtlijn verzekeringsdistributie (hierna: BGfo) is in het algemene deel van de Nota van toelichting aangegeven dat de regels met betrekking tot het productontwikkelingsproces geen invloed hebben op de wederzijdse verplichtingen en verantwoordelijkheden van verzekeraars en adviseurs/bemiddelaars.

De implementatie van de IDD geeft naar het oordeel van Adfiz, OvFD en het Verbond van Verzekeraars lidstaten voldoende ruimte om rekening te houden met het bestaande rechtskader en de huidige praktijk (ketenverantwoordelijkheid). Een bepaalde vorm van samenwerking tussen verzekeraars en onafhankelijke adviseurs is essentieel voor een goede en efficiënte invulling van de Europese-PARP regels. Deze samenwerking komt in het bijzonder tot uiting bij de volgende artikelen van de Verordening:

- Productmonitoring- en evaluatie
- Zorgvuldige selectie van distributiekanaal en distributiestrategie
- Informatieverschaffing door de ontwikkelaar en distributeur

De IDD-regels verlangen acties van zowel de productontwikkelaar als de distributeur. Niets doen (bijvoorbeeld omdat we PARP sinds 2013 al kennen) kan dus niet, maar de maatvoering van de acties verlangt een goede samenwerking.

Deze samenwerking begint al aan de “poort” gelet op verplichting op de aanbieder om zorgvuldig het distributiekanaal te selecteren die voor de doelmarkt geschikt is. De verzekeraar dient zorgvuldig distributeurs te kiezen die beschikken over de vereiste kennis, deskundigheid en competenties om de kenmerken van een verzekeringsproduct en de afgebakende doelmarkt te kunnen begrijpen. Het voorgaande maakt reeds deel uit van het samenwerkingsbeleid.

Verzekeraars zijn tegelijk vrij om op basis van commerciële afwegingen producten te distribueren via elke distributeur die beschikt over de relevante Wft vergunningen. Eventuele bovenwettelijke afwegingen ten aanzien van kwaliteitseisen vanuit de aanbieder moeten er in de eerste plaats op zijn gericht om evidente misstanden te voorkomen (zie brief ketenverantwoordelijkheid en de in het Refertemodel genoemde gronden). In het Refertemodel samenwerkingsovereenkomst wordt ervan uit gegaan dat de verzekeraar het voorgaande heeft uitgevoerd.

Dit addendum is van toepassing op alle nieuwe producten en significante wijzigingen in producten vanaf 1 oktober 2018 conform de verordening. In het Refertemodel samenwerkingsovereenkomst zijn in verband hiermee de volgende aanpassingen doorgevoerd:

Definities/begrippen

Onder alfabetische doornummering wordt toegevoegd:

1. Rechtsverhouding

Artikel 1.5: Partijen zullen relevante wet- en regelgeving naleven. Hieronder wordt dus ook begrepen de IDD en hiermee samenhangende verordeningen C(2017) 6218.

2. Productinformatie (in aanvulling op artikel 2)

2.1 Om distributeurs in staat te stellen de producten die zij willen gaan distribueren te begrijpen, inzicht te krijgen in de doelgroep en klanten te identificeren die niet verenigbaar zijn, verschaft de aanbieder de verzekeringsdistributeur alle passende informatie over:

- a. de verzekeringsproducten, waaronder de IPID;
- b. de afgebakende doelmarkt;
- c. de voorgestelde distributiestrategie, met inbegrip van informatie over de belangrijkste eigenschappen en kenmerken van de verzekeringsproducten, de risico's en kosten daarvan (ook de impliciete kosten), en omstandigheden die tot een belangenconflict kunnen leiden in het nadeel van de cliënt. Die informatie is helder, volledig en actueel.
- d. De aanbieder zorgt ervoor dat de productinformatie die hij verstrekt helder en volledig en op elk moment actueel en adequaat is.

2.6 Specifieke distributiestrategieën die verzekeringsdistributeurs uitzetten of toepassen, zijn in overeenstemming met de door de aanbieder uitgezette distributiestrategie en afgebakende doelmarkt.

11. Productwijzigingen

11.1 Indien de aanbieder een wijziging aanbrengt in een financieel product, dat de klant heeft afgenomen, dan zal de aanbieder de adviseur/bemiddelaar hierover tijdig, juist en adequaat informeren door de nieuwe productinformatie (zie 2.1) te verstrekken, zodanig dat de adviseur/bemiddelaar de klant goed kan adviseren vanuit zijn zorgplicht. De aanbieder verstrekt een korte en duidelijke toelichting waarom de wijziging plaatsvindt. De adviseur/bemiddelaar kan deze toelichting gebruiken richting de klant.

11.2 Indien de aanbieder een product, wijzigt, zal hij de adviseur/bemiddelaar een vergelijkend overzicht ter beschikking stellen waaruit duidelijk blijkt welke onderdelen uit de polisvoorwaarden worden gewijzigd en welke niet.

29. Distributie en de doelmarkt

Een adviseur/bemiddelaar houdt bij het geven van een advies rekening met de doelmarkt zoals die door de verzekeraar is beschreven. Echter wanneer een individuele beoordeling door de distributeur op de tijd en plaats van verkoop de conclusie rechtvaardigt dat het product beantwoordt aan de verlangens en behoeften van een cliënt, kan de distributeur het verzekeringsproduct distribueren aan een cliënt die niet tot de doelmarkt behoort.

30. Informatie ten behoeve van de periodieke evaluatie van het productontwikkelingsproces

De verzekeraar zal monitoren of de verzekeringsproducten worden gedistribueerd op de afgebakende doelmarkt. De monitoringactiviteiten zijn redelijk, rekening houdende met de kenmerken en het rechtskader van de respectieve distributiekanaalen. Met name zal hij zich regelmatig een beeld vormen of de verzekeringsproducten worden gedistribueerd op de afgebakende doelmarkt. Hierbij zal de verzekeraar zich baseren op signalen die uit de normale bedrijfsvoering naar voren komen.

De distributeur zal de verzekeraar daarom de gegevens verstrekken die nodig zijn om het product te evalueren en na te gaan of die producten blijven overeenstemmen met de behoeften en kenmerken en doelstellingen van de doelmarkt, zoals die door de verzekeraar zijn beschreven.

Verzekeraars gebruiken deze informatie alleen in het kader van hun evaluatie van het productontwikkelingsproces en niet voor enige strategisch of concurrentieel gebruik.

31. Elkaar direct in kennis stellen als product niet in overeenstemming is

Als de distributeur tot de bevinding komt dat een verzekeringsproduct niet in overeenstemming is met de belangen, doelstellingen en kenmerken van de daarvoor afgebakende doelgroep markt, of andere omstandigheden die ongunstig kunnen uitwerken voor de cliënt, dient de verzekeraar hierover onverwijld in kennis te worden gesteld. De verzekeraar en distributeur voeren overleg en waar nodig passen zij de verzekeringsdistributie voor dat verzekeringsproduct aan.

32. Melden en passende maatregelen

Als er sprake is van een situatie waarbij structureel onzorgvuldig of niet-passend wordt geadviseerd, dan zal de verzekeraar de Verordening op dit punt naleven. De verzekeraar en de distributeur hebben overleg op welke wijze de nadelige effecten voor de klant worden verholpen.

Verzekeraars, co-ontwikkelaars en distributeurs dienen passende maatregelen te nemen wanneer ze van oordeel zijn dat het product niet of niet meer in overeenstemming is met de belangen, doelstellingen en kenmerken van de afgebakende doelmarkt om het risico op consumentenschade tegen te gaan.